Raad van de Europese Unie

Brussel, 6 november 2026
(OR. en)

15316/26

Interinstitutioneel dossier:
2026/0344 (NLE)

COPEN 415
JUSTCIV 133
FREMP 343
JAI 1377

VOORSTEL

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	5 november 2026
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2026) 597 final
Betreft:	Voorstel voor een BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep met betrekking tot aangelegenheden die geen verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken

De delegaties vinden hierbij document COM(2026) 597 final.

Bijlage: COM(2026) 597 final

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 5.11.2026
COM(2026) 597 final

2026/0344 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep met betrekking tot aangelegenheden die geen verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Dit voorstel betreft de ondertekening, namens de Europese Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep (hierna "het verdrag" genoemd) met betrekking tot aangelegenheden die geen verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken. Tegelijkertijd dient de Commissie ook een voorstel in voor de ondertekening van het verdrag met betrekking tot aangelegenheden die verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken (zie voorstel COM(2026)594). Voorts is zij voornemens te gelegener tijd voorstellen in te dienen voor de sluiting van het verdrag, zowel met betrekking tot aangelegenheden die verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken als met betrekking tot aangelegenheden die geen verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken, alsook een voorstel voor een besluit overeenkomstig artikel 218, lid 9, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voor het standpunt dat de lidstaten namens de Europese Unie in het Comité van Ministers moeten innemen over het besluit betreffende de modaliteiten voor een bijdrage aan de financiering van de activiteiten van de Groep van deskundigen inzake de bescherming van het advocatenberoep (GRAVO) en het Comité van de Partijen.

Advocaten spelen een fundamentele rol in democratische samenlevingen. Zij zijn van essentieel belang voor de handhaving van de rechtsstaat, het waarborgen van toegang tot de rechter en het waarborgen van de bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden. Niettemin worden advocaten steeds vaker aangevallen voor de uitoefening van hun beroep, of het nu gaat om intimidatie, bedreigingen, aanvallen of inmenging in de uitoefening van hun professionele verantwoordelijkheden, ook binnen de Europese Unie.

Het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep is een antwoord op die ontwikkelingen. Het is gericht op de bescherming van advocaten en hun beroepsverenigingen, die een cruciale rol spelen bij de bescherming van de rechten en belangen van advocaten, zowel individueel als beroepsmatig. Het verdrag heeft betrekking op het recht op uitoefening van het beroep, de beroepsrechten, de vrijheid van meningsuiting, de beroepsdiscipline en specifieke beschermingsmaatregelen voor advocaten en hun beroepsverenigingen. Het is het eerste juridisch bindende internationale verdrag over de bescherming van het beroep van advocaat en staat open voor landen buiten de lidstaten van de Raad van Europa. De naleving van het verdrag zal worden gemonitord door GRAVO en het Comité van de Partijen.

Voor de Unie is het beschermen van advocaten tegen aanvallen cruciaal in het kader van de bescherming van de gemeenschappelijke EU-waarden eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren, overeenkomstig artikel 2 van het Verdrag van de Europese Unie. De doelstellingen van het verdrag kunnen derhalve worden geacht in overeenstemming te zijn met die van de Unie.

Sommige aspecten van de bepalingen inzake de beroepsrechten van advocaten en de bescherming van advocaten bij de uitoefening van hun beroep die in het verdrag zijn opgenomen, zijn reeds vastgelegd in instrumenten van het EU-recht. Het gaat daarbij onder meer om het EU-acquis op het gebied van procedurele rechten, bestaande uit

Richtlijn 2010/64/EU betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures[1], Richtlijn 2012/13/EU betreffende het recht op informatie in strafprocedures[2], Richtlijn 2013/48/EU betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures[3], Richtlijn (EU) 2016/343 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn[4], Richtlijn (EU) 2016/800 betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure[5], en instrumenten van het EU-acquis op het gebied van de interne markt, waaronder Richtlijn (EU) 2016/1919 betreffende rechtsbijstand voor verdachten en beklaagden in strafprocedures en voor gezochte personen in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel[6] en Richtlijn (EU) 2024/1069[7] (anti-SLAPP-richtlijn), Richtlijn 77/249/EEG over het vrij verrichten van diensten door advocaten[8], Richtlijn 98/5/EG over de uitoefening van het beroep van advocaat in een andere lidstaat dan die waar de beroepskwalificatie is verworven[9], en Richtlijn 2006/123/EG[10] (dienstenrichtlijn).

Het verdrag is op 12 maart 2025 door het Comité van Ministers aangenomen en op 13 mei 2025 in Luxemburg voor ondertekening opengesteld.

Het doel van dit voorstel is de procedure in gang te zetten voor de ondertekening van het verdrag namens de Unie overeenkomstig artikel 218, lid 5, VWEU met betrekking tot aangelegenheden die geen verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Het verdrag is het eerste juridisch bindende internationale instrument dat volledig gewijd is aan de bescherming van het beroep van advocaat. Het zal belangrijke normen bevorderen

---

1 Richtlijn 2010/64/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures (PB L 280 van 26.10.2010, blz. 1).

2 Richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures (PB L 142 van 1.6.2012, blz. 1).

3 Richtlijn 2013/48/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel en het recht om een derde op de hoogte te laten brengen vanaf de vrijheidsbeneming en om met derden en consulaire autoriteiten te communiceren tijdens de vrijheidsbeneming (PB L 294 van 6.11.2013, blz. 1).

4 Richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn (PB L 65 van 11.3.2016, blz. 1).

5 Richtlijn (EU) 2016/800 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure (PB L 132 van 21.5.2016, blz. 1).

6 Richtlijn (EU) 2016/1919 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 betreffende rechtsbijstand voor verdachten en beklaagden in strafprocedures en voor gezochte personen in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel (PB L 297 van 4.11.2016, blz. 1).

7 Richtlijn (EU) 2024/1069 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”), PE/88/2023/REV/1 (PB L, 2024/1069, 16.4.2024).

8 Richtlijn 77/249/EEG van de Raad van 22 maart 1977 tot vergemakkelijking van de daadwerkelijke uitoefening door advocaten van het vrij verrichten van diensten (PB L 78 van 26.3.1977, blz. 17).

9 Richtlijn 98/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 ter vergemakkelijking van de permanente uitoefening van het beroep van advocaat in een andere lidstaat dan die waar de beroepskwalificatie is verworven (PB L 77 van 14.3.1998, blz. 36).

10 Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PB L 376 van 27.12.2006, blz. 36).

onder de leden van de Raad van Europa en andere internationale partners die partij kunnen worden bij het verdrag op alle rechtsgebieden, waaronder justitiële samenwerking in strafzaken (met name op het gebied van procedurele rechten en waarborgen in strafprocedures), justitiële samenwerking in burgerlijke zaken, het vrije verkeer van werknemers en het vrij verrichten van diensten.

Artikel 2, lid 2, punt b), van het verdrag (reikwijdte – advocaten die onder hun oorspronkelijke beroepstitel in een andere partij werkzaam zijn), artikel 5 (recht op uitoefening van het beroep), artikel 6 (beroepsrechten van advocaten) en artikel 8 (discipline) van het verdrag overlappen inhoudelijk met Richtlijn 77/249/EEG betreffende het vrij verrichten van diensten door advocaten, Richtlijn 98/5/EG betreffende de uitoefening van het beroep van advocaat in een andere lidstaat en Richtlijn 2006/123/EG (dienstenrichtlijn).

Artikel 5 van het verdrag betreffende het recht van advocaten om hun beroep uit te oefenen en artikel 6 inzake de beroepsrechten van advocaten overlappen met de Unieregels van Richtlijn 77/249/EEG (dienstverlening door advocaten) en Richtlijn 98/5/EG (vestiging van advocaten) met betrekking tot EU-advocaten die diensten verlenen in een andere lidstaat, alsook met artikel 10 van Richtlijn 2006/123/EG (dienstenrichtlijn), dat bepaalt dat "vergunningstelsels" gebaseerd zijn op criteria die beletten dat de bevoegde instanties hun beoordelingsbevoegdheid op willekeurige wijze uitoefenen.

Artikel 8 van het verdrag overlapt met Richtlijn 98/5/EG, voor zover deze laatste vereist dat beslissingen waarbij tuchtmaatregelen worden opgelegd, voor een onafhankelijke rechterlijke instantie kunnen worden aangevochten.

Het verdrag lijkt advocaten in loondienst niet uit te sluiten van het genot van de kernrechten inzake het recht om hun beroep uit te oefenen en de beroepsrechten op dezelfde wijze als zelfstandige advocaten. Om de verenigbaarheid met de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie[11] te waarborgen, is derhalve een verklaring van de Unie overeenkomstig artikel 20, lid 1, van het verdrag vereist dat voor de toepassing van artikel 3, punt a), van het verdrag het begrip "advocaat" geen personen omvat die aan hun cliënten gebonden zijn door een arbeidsbetrekking.

Voorts wordt een verklaring voorgesteld die specifiek betrekking heeft op de uitlegging van artikel 6, lid 3, van het verdrag, in die zin dat de Unie van oordeel is dat de ondertekening en sluiting van het verdrag door de Unie geen afbreuk doen aan het toepassingsgebied en de voorwaarden van het professionele verschoningsrecht van de advocaat in procedures voor de handhaving van het recht van de Unie, zoals bepaald in het recht van de Unie en met name in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie[12].

De Unie moet zich voorts, overeenkomstig artikel 21 van het verdrag, het recht voorbehouden artikel 6, lid 1, punten b), c) en i), van het verdrag niet toe te passen op functionarissen die de instellingen, organen en instanties van de Unie vertegenwoordigen en die overeenkomstig artikel 2, lid 3, punt b), van het verdrag door een internationale rechterlijke instantie of een

[11] Zie met name de arresten van het Hof van 18 mei 1982, AM & S Europe/Commissie van de Europese Gemeenschappen, 155/79, EU:C:1982:157, en van 4 september 2025, Studio Legale Ughi e Nunziante/Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie, C-776/22 P, EU:C:2025:644.

[12] Zie met name de arresten van het Hof van Justitie van 14 september 2010, Akzo Nobel Chemicals en Akcros Chemicals/Commissie, C-550/07 P, EU:C:2010:512; van 8 december 2022, Orde van Vlaamse Balies e.a., C-694/20, EU:C:2022:963; en van 26 september 2024, Ordre des avocats du Barreau de Luxembourg, C-432/23, EU:C:2024:791.

door een internationale organisatie opgericht orgaan zijn erkend als bevoegd om in een bij haar aanhangige procedure op te treden, waarbij deze functionarissen advies geven over of optreden in een dergelijke procedure, teneinde de samenhang van het verdrag met de aard van de vertegenwoordiging door functionarissen van de instelling van de Unie te waarborgen. Er kan geen voorbehoud worden gemaakt met betrekking tot de toepassing van artikel 7 en artikel 9, lid 4, van het verdrag op functionarissen die de instellingen, organen en instanties van de Unie vertegenwoordigen, wanneer dergelijke functionarissen overeenkomstig artikel 2, lid 3, punt b), van het verdrag door een internationale rechterlijke instantie of een door een internationale organisatie opgericht orgaan zijn erkend als bevoegd om in een bij haar aanhangige procedure op te treden, waarbij deze persoon advies geven over of optreden in een dergelijke procedure. De toepassing van deze bepalingen is echter in overeenstemming met het Statuut van de ambtenaren van de Commissie.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Andere beleidsterreinen van de Unie waarop het verdrag van invloed is, zijn met name het EU-acquis inzake procedurele rechten, bestaande uit Richtlijn 2010/64/EU betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures, Richtlijn 2012/13/EU betreffende het recht op informatie in strafprocedures, Richtlijn 2013/48/EU betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures, Richtlijn (EU) 2016/343 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn, Richtlijn (EU) 2016/800 betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure, Richtlijn (EU) 2016/1919 betreffende rechtsbijstand voor verdachten en beklaagden in strafprocedures en voor gezochte personen in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel, en Richtlijn (EU) 2024/1069 (anti-SLAPP-richtlijn).

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Materiële rechtsgrondslag**

De materiële rechtsgrondslag voor een overeenkomstig artikel 218, lid 5, VWEU te nemen besluit hangt in de eerste plaats af van de doelstelling en de inhoud van de te ondertekenen internationale overeenkomst. Wanneer een internationale overeenkomst een tweeledige doelstelling heeft of bestaat uit twee componenten, waarvan er een kan worden gezien als hoofddoelstelling of hoofdcomponent, terwijl de andere doelstelling of de andere component slechts ondergeschikt is, moet het overeenkomstig artikel 218, lid 5, VWEU vast te stellen besluit op één materiële rechtsgrondslag worden gebaseerd, namelijk die welke vereist is voor de hoofddoelstelling of de hoofdcomponent dan wel de belangrijkste doelstelling of component.

Wanneer een internationale overeenkomst tegelijkertijd meerdere onlosmakelijk met elkaar verbonden doelstellingen of componenten heeft, zonder dat de ene ondergeschikt is aan de andere, moet een overeenkomstig artikel 218, lid 5, VWEU vast te stellen besluit bij wijze van uitzondering de verschillende desbetreffende rechtsgrondslagen als materiële rechtsgrondslag hebben.

Aangezien de belangrijkste doelstellingen en onderdelen van het verdrag justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken en regels inzake het verlenen van diensten door zelfstandige advocaten en advocaten in loondienst zijn, zijn de materiële rechtsgrondslagen artikel 81, lid 2, artikel 82, lid 2, artikel 46, artikel 53, lid 1, en artikel 62 VWEU.

Krachtens artikel 1 van het verdrag is het doel ervan *de versterking van de bescherming van het beroep van advocaat en het recht om dit beroep onafhankelijk en zonder discriminatie, ongepaste belemmering of inmenging uit te oefenen, of het slachtoffer te worden van aanvallen, bedreigingen, pesterijen of intimidatie*". Het verdrag belichaamt aldus een veelzijdige aanpak voor de bescherming van het beroep van advocaat, met essentiële waarborgen voor onafhankelijkheid, de invoering van beroepsrechten voor advocaten en waarborgen tegen discriminatie en ongepaste belemmering of inmenging. Het verplicht de partijen derhalve een aantal maatregelen te nemen die gevolgen hebben voor verschillende rechtsgebieden. De materiële verplichtingen die overlappen met het Unierecht, zijn vastgelegd in de artikelen 2, 5, 6, 7, 8 en 9 van het verdrag.

Artikel 5 van het verdrag heeft betrekking op normen voor toelating, voortgezette inschrijving en herintreding tot het beroep van advocaat. Artikel 6 van het verdrag voorziet in rechten met betrekking tot de belangrijkste taken van een advocaat, zoals het verlenen van juridisch advies, bijstand en vertegenwoordiging, het indienen van verzoeken of moties namens zijn cliënten en het daadwerkelijk deelnemen aan alle procedures waarin hij namens zijn cliënten optreedt. Artikel 8 van het verdrag schrijft voor dat beslissingen waarbij tuchtmaatregelen worden opgelegd, kunnen worden aangevochten bij een onafhankelijk en onpartijdig gerecht of tribunaal dat bij wet is ingesteld. De relevante materiële rechtsgrondslagen in dit verband zijn artikel 53, lid 1, VWEU (vrijheid van vestiging voor zelfstandigen) en artikel 62 VWEU (vrijheid van dienstverrichting). Daarnaast is artikel 46 VWEU (vrij verkeer van werknemers) relevant, aangezien advocaten in loondienst op dezelfde wijze profiteren van de kernrechten inzake het recht op uitoefening van het beroep en de beroepsrechten als zelfstandige advocaten.

Artikel 6 van het verdrag stelt de professionele rechten van advocaten vast, ongeacht het gebied waarop juridische diensten worden verleend met betrekking tot de vertegenwoordiging van hun cliënten, met inbegrip van de bescherming van het professionele verschoningsrecht. Artikel 9 van het verdrag voorziet in procedurele waarborgen voor advocaten die zelf verdachte of beklaagde zijn. Die bepalingen vallen onder de bevoegdheid van de Unie als bedoeld in artikel 82, lid 2, punt b), VWEU (de rechten van personen in de strafprocedure). Zoals hierboven is aangegeven met betrekking tot de verenigbaarheid van het verdrag met bestaande bepalingen op het beleidsterrein, doet het verdrag geen afbreuk aan de regels van het recht van de Unie betreffende de reikwijdte en de voorwaarden van het professionele verschoningsrecht in procedures voor de handhaving van het recht van de Unie, zoals met name vastgesteld in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Artikel 6, lid 5, van het verdrag waarborgt dat advocaten geen nadelige gevolgen ondervinden als gevolg van identificatie met hun cliënten of de zaak van hun cliënten. Deze bepaling moet worden gelezen in samenhang met artikel 9, lid 4, van het verdrag, dat de partijen verplicht maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat advocaten hun beroepsactiviteiten kunnen uitoefenen en hun recht uit hoofde van artikel 7 van het verdrag (vrijheid van meningsuiting) kunnen uitoefenen, zonder het doel te worden van aanvallen, bedreigingen, pesterijen en intimidatie of anderszins te worden blootgesteld aan ongepaste belemmering of inmenging. In dat verband is de materiële rechtsgrondslag artikel 81, lid 2, punt f), VWEU, dat voorziet in het wegnemen van de hindernissen voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures.

Artikel 2, lid 2, punt b), van het verdrag bepaalt onder welke voorwaarden de bepalingen betreffende het recht op uitoefening van het beroep (artikel 5), de beroepsrechten van advocaten (artikel 6), de vrijheid van meningsuiting (artikel 7), discipline (artikel 8) en beschermingsmaatregelen (artikel 9) van toepassing zijn op de advocaten die onder hun

oorspronkelijke beroepstitel in een andere partij juridisch advies, bijstand of vertegenwoordiging verlenen. Deze bepalingen vallen onder de bevoegdheid van de Unie uit hoofde van artikel 46, artikel 53, lid 1, en artikel 62 VWEU wat betreft het recht van vrij verkeer van advocaten binnen de Unie.

De hierboven genoemde aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de Unie vallen, hebben betrekking op verschillende onderdelen van het verdrag die nauw met elkaar verbonden zijn en gezamenlijk dienen om de doelstellingen van het verdrag te verwezenlijken. Het is niet mogelijk een overheersend onderdeel te identificeren: artikel 2, lid 2, punt b), en de artikelen 5, 6, 7, 8 en 9 van het verdrag bevatten allemaal echte verbintenissen die een breed kader vormen voor de bescherming van beoefenaars van juridische beroepen, met inbegrip van waarborgen inzake onafhankelijkheid, bescherming tegen discriminatie en ongepaste belemmering of inmenging. Alle waarborgen samen zijn even belangrijk om het doel van het verdrag als uiteengezet in artikel 1 te verwezenlijken.

Voor zover sommige bepalingen van het verdrag overeenkomstig artikel 2, lid 3, punt b), ervan van toepassing zijn op functionarissen die de instellingen, organen en instanties van de Unie vertegenwoordigen voor internationale rechterlijke instanties, waaronder het Hof van Justitie van de Europese Unie, vallen de desbetreffende verplichtingen binnen het toepassingsgebied van artikel 336 VWEU. Deze verplichtingen kunnen echter als bijkomstig worden beschouwd ten opzichte van de andere onderdelen van het verdrag en moeten derhalve niet in de materiële rechtsgrondslag worden weerspiegeld.

De passende materiële rechtsgrondslag voor de vaststelling van handelingen van de Raad betreffende de ondertekening en sluiting van het verdrag namens de Unie bestaat derhalve uit artikel 81, lid 2, artikel 82, lid 2, artikel 46, artikel 53, lid 1, en artikel 62 VWEU.

Het gebruik van één enkel besluit op basis van een dubbele rechtsgrondslag is uitgesloten wanneer de voor elke rechtsgrondslag voorgeschreven procedures onverenigbaar zijn.

Om rekening te houden met de bijzondere positie van Ierland en Denemarken ten aanzien van titel V van het derde deel van het VWEU krachtens de aan het VEU en het VWEU gehechte protocollen nr. 21 en nr. 22, kunnen artikel 81, lid 2, en artikel 82, lid 2, VWEU niet worden gecombineerd met de artikel 46, artikel 53, lid 1, en artikel 62 VWEU. Daarom moeten twee afzonderlijke reeksen voorstellen worden ingediend voor de ondertekening en sluiting van het verdrag (het ene op basis van artikel 81, lid 2, en artikel 82, lid 2, VWEU, het andere op basis van artikel 46, artikel 53, lid 1, en artikel 62 VWEU).

- **Procedurele rechtsgrondslag**

Artikel 218, lid 5, VWEU bepaalt dat de Commissie, indien de voorgenomen overeenkomst niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, een voorstel doet aan de Raad. De Raad stelt een besluit vast waarbij machtiging wordt verleend tot ondertekening van de overeenkomst.

De Commissie stelt voor machtiging te verlenen voor de ondertekening van het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum.

De procedurele rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit tot machtiging voor de ondertekening van het verdrag, is artikel 218, lid 5, VWEU.

- **Bevoegdheid van de Unie**

Dit voorstel betreft de bepalingen van het verdrag die betrekking hebben op de vrijheid van vestiging van zelfstandige advocaten en het vrij verrichten van juridische diensten. Deze aangelegenheden vallen onder de bevoegdheid van de Unie uit hoofde van de artikelen 53 en 62 VWEU. Voor zover de personen die binnen de werkingssfeer van het verdrag vallen, ook werknemers in de zin van het EU-recht kunnen zijn, heeft het voorstel betrekking op de bepalingen van het verdrag die betrekking hebben op het vrije verkeer van werknemers (advocaten in loondienst). Deze aangelegenheden vallen onder de bevoegdheid van de Unie uit hoofde van artikel 45 VWEU. Zoals hierboven uiteengezet in het deel "Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein", heeft de Unie op basis van de artikelen 45, 53 en 62 VWEU gemeenschappelijke regels vastgesteld die overlappen met de bepalingen van het verdrag.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Niet van toepassing.

- **Evenredigheid**

De in artikel 2 VEU vastgelegde waarden van de Unie, waaruit de belangrijkste doelstellingen voortvloeien om onze democratieën te versterken, de rechtsstaat te handhaven en de grondrechten en fundamentele vrijheden te beschermen en te bevorderen, sluiten aan bij de doelstellingen van het verdrag zoals uiteengezet in punt 1 over de motivering van het voorstel. De bevordering van belangrijke normen die deze doelstellingen dienen op het gebied van het recht op een eerlijk proces en procedurele waarborgen, alsook op het gebied van het vrije verkeer van werknemers en het vrij verrichten van diensten tussen de leden van de Raad van Europa en andere internationale partners die partij kunnen worden bij het verdrag, kan niet even doeltreffend of in dezelfde mate worden bereikt met het aangaan van onderhandelingen met afzonderlijke niet-EU-landen op bilateraal niveau om die normen te waarborgen. Voorts kan de reikwijdte van het verdrag worden geacht beperkt te zijn tot wat nodig is om de hoofddoelstelling ervan te verwezenlijken. Het houdt rekening met de verschillende wijze waarop het beroep van advocaat kan worden georganiseerd in de lidstaten van de Raad van Europa en andere mogelijke ondertekenaars van dit verdrag en stelt alleen de kernrechten vast die essentieel zijn voor de bescherming van advocaten tegen ongepaste aanvallen en inmenging in de uitoefening van hun beroep.

- **Keuze van het instrument**

Dit voorstel voor een besluit van de Raad wordt ingediend overeenkomstig artikel 218, lid 5, VWEU, uit hoofde waarvan de Raad een besluit vaststelt waarbij machtiging wordt verleend tot ondertekening van het verdrag. Er bestaat geen ander rechtsinstrument dat kan worden gebruikt om de in dit voorstel geformuleerde doelstelling te bereiken.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De Europese Commissie heeft geen specifieke raadpleging van belanghebbenden over dit voorstel gehouden.

De opstelling van de overeenkomst was een gezamenlijke inspanning van het Comité van deskundigen inzake de bescherming van advocaten (CJ-AV) van de Raad van Europa, vertegenwoordigers van de lidstaten van de Raad van Europa en een aantal deelnemers en waarnemers van niet-gouvernementele organisaties (Advocaten Zonder Grenzen, de Raad van de Balies van Europa, de Federatie van Europese Balies, de Europese Vereniging van Advocaten, de Europese Vereniging van Strafrechtadvocaten, de Internationale Vereniging van Balies en haar Instituut voor Mensenrechten, de Internationale Commissie van Juristen, de Internationale Vereniging van Advocaten, de Stichting "Lawyers for Lawyers", en het International Observatorium van Bedreigde Advocaten).

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Niet van toepassing.

- **Effectbeoordeling**

In deze toelichting worden de relevante effecten beschreven.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Niet van toepassing.

- **Grondrechten**

Het verdrag versterkt het internationale rechtskader voor de bescherming van de grondrechten van advocaten en hun cliënten aanzienlijk, met name het recht op een eerlijk proces en de procedurele rechten van verdachten en beklaagden die onder het recht op verdediging vallen, in overeenstemming met de bestaande normen op het niveau van de Unie, waaronder het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het Handvest) (zie met name de artikelen 47 en 48 van het Handvest). Het herinnert met name aan en waarborgt de naleving van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (EVRM).

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Er zijn gevolgen voor de begroting van de Unie in de vorm van de bijdrage die partijen die geen lid zijn van de Raad van Europa, moeten betalen aan de financiering van de activiteiten van GRAVO en het Comité van de Partijen (zie artikel 18, lid 3, van het verdrag). De nadere regels voor het leveren van dergelijke bijdragen zullen door het Comité van Ministers worden vastgesteld. In het toelichtend verslag bij het verdrag staat dat Resolutie CM/Res (2022)6 van het Comité van Ministers betreffende de financiële regelingen voor de deelname van de Europese Unie en derde landen aan de follow-upmechanismen van verdragen van de Raad van Europa van toepassing zou zijn om de kosten te dekken die de toetreding van de Europese Unie voor de organisatie met zich mee zou brengen, met name in verband met het follow-upmechanisme.

De Commissie acht de toepassing van de in de resolutie van 2022 uiteengezette methode voor de berekening van de bijdrage van de Unie niet passend, aangezien daarin geen rekening wordt gehouden met het feit dat de Unie samen met haar lidstaten tot het verdrag toetreedt. De Commissie stelt daarom een verklaring voor, die als bijlage bij deze voorstellen is gevoegd,

over de interpretatie van de Unie van artikel 18, lid 3, van het verdrag. In deze verklaring staat dat de Unie ervan uitgaat dat haar bijdrage aan de financiering van de activiteiten van GRAVO en het Comité van de Partijen zal worden vastgesteld door het Comité van Ministers, na een overeenkomst met de Unie over de berekening van die bijdrage, rekening houdend met het feit dat de Unie samen met haar lidstaten tot het verdrag toetreedt.

Voorts zal de Commissie overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU een voorstel indienen voor een besluit van de Raad tot vaststelling van het standpunt dat de lidstaten namens de Unie in het Comité van Ministers moeten innemen wanneer een besluit wordt genomen over de methode voor de berekening van de financiële bijdrage van de Unie. De Commissie stelt voor dezelfde berekeningsmethode toe te passen als die welke bij briefwisseling is overeengekomen in het kader van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (het Verdrag van Istanbul). Dit houdt in dat de Unie een bijdrage moet leveren die gelijk is aan die van een belangrijke bijdrager.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende monitoring, evaluatie en rapportage**

Er wordt geen specifiek uitvoeringsplan voorgesteld. De partijen zullen het verdrag na ratificatie moeten uitvoeren. Het verdrag voorziet echter in een toezichtmechanisme in de vorm van de Groep van deskundigen inzake de bescherming van het advocatenberoep (GRAVO), die belast is met het toezicht op de uitvoering van het verdrag door de partijen (zie artikel 10 van het verdrag). GRAVO bestaat uit ten minste acht en ten hoogste twaalf leden, die voor een termijn van vier jaar die eenmaal kan worden verlengd, worden gekozen door het Comité van de Partijen uit door de partijen voorgestelde kandidaten die zijn gekozen uit onderdanen van de partijen.

De naleving zal periodiek worden beoordeeld, waarbij GRAVO het toepassingsgebied en de passende middelen voor de uitvoering van de evaluatieprocedure vaststelt. Informatie over de uitvoering van het verdrag moet door de partijen worden verstrekt. Nadere informatie kan worden ontvangen van niet-gouvernementele organisaties en het maatschappelijk middenveld, beroepsverenigingen, nationale instellingen voor de bescherming van de mensenrechten, andere instrumenten en organen van de Raad van Europa, alsmede van andere regionale en internationale organisaties, op gebieden die onder het toepassingsgebied van dit verdrag vallen. GRAVO kan ook landenbezoeken afleggen.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Artikelsgewijze toelichting**

Tot de aspecten van het verdrag waarop dit voorstel betrekking heeft, behoren artikel 2, lid 2, punt b), en de artikelen 5, 6 en 8 van het verdrag, alsmede artikel 2, lid 3, punt b), in samenhang met de artikelen 6 en 7, en artikel 9, lid 4, van het verdrag.

Artikel 2 heeft betrekking op de reikwijdte van het verdrag. Lid 2, punt b), betreft de toepassing van de artikelen 5 tot en met 9 van het verdrag, voor zover relevant voor hun specifieke situatie, op advocaten die onder hun oorspronkelijke beroepstitel juridisch advies, bijstand of vertegenwoordiging in een partij verlenen en die dit doen op grond van het recht van die partij, het recht van de Europese Unie of internationale overeenkomsten. Zoals

aangegeven in het toelichtend verslag bij het verdrag[17], heeft artikel 2, lid 2, specifiek betrekking op regelingen op grond waarvan advocaten hun beroep kunnen uitoefenen in andere staten dan die waar zij oorspronkelijk daartoe waren gemachtigd, zoals op grond van Richtlijn 98/5/EG. In het toelichtend verslag wordt verder verduidelijkt dat dit lid geen afbreuk doet aan het recht van een partij bij het verdrag om minimumeisen vast te stellen voor het machtigen van advocaten uit een andere staat om daar hun beroep uit te oefenen. In artikel 2, lid 3, punt b), van het verdrag is bepaald dat de in het verdrag bedoelde beroepsrechten (artikel 6), vrijheid van meningsuiting (artikel 7) en beschermingsmaatregelen (artikel 9, lid 4) ook van toepassing zijn op elke persoon die door een internationale rechterlijke instantie of een door een internationale organisatie opgericht orgaan is erkend als bevoegd om in een bij haar aanhangige procedure op te treden waarbij deze persoon advies geeft over of optreedt in een dergelijke procedure.

Artikel 5 heeft betrekking op de rechten van advocaten om hun beroep uit te oefenen en verplicht de partijen te waarborgen dat de toelating tot, de voortgezette inschrijving van en de herintreding tot het beroep van advocaat bij wet worden voorgeschreven en op basis van objectieve, relevante en transparante criteria geschieden die volgens een eerlijk proces worden toegepast en niet onderworpen zijn aan discriminatie. Het vereist ook dat de relevante besluiten daarover door de rechter kunnen worden getoetst.

Artikel 6 stelt de beroepsrechten van advocaten vast, die onlosmakelijk verbonden zijn met de procedurele rechten en waarborgen van hun cliënten in strafprocedures. Dit omvat het principiële recht van advocaten om juridisch advies, bijstand en vertegenwoordiging aan te bieden en te verlenen, alsook specifiekere rechten, zoals het recht op toegang tot hun cliënten, op informatie die relevant is voor de gerechtelijke procedure in kwestie en om aanwezig te zijn bij/deel te nemen aan procedurele handelingen en om te communiceren met en opmerkingen in te dienen bij bevoegde autoriteiten. Het bevat ook waarborgen voor het professioneel verschoningsrecht van de advocaat (lid 3), omschrijft de grenzen van legitieme beperkingen van de rechten van advocaten (lid 4) en voorziet in waarborgen tegen nadelige gevolgen voor advocaten in verband met de rechtmatige uitoefening van hun beroep bij het vertegenwoordigen van een bepaalde cliënt (lid 5).

Artikel 8 bepaalt dat de partijen waarborgen dat de gronden voor disciplinaire maatregelen tegen advocaten uitsluitend gebaseerd zijn op bij wet voorgeschreven professionele gedragsnormen die zelf in overeenstemming zijn met de rechten en vrijheden in het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Dit omvat het beginsel dat disciplinaire sancties die aan advocaten worden opgelegd, in overeenstemming moeten zijn met de beginselen van legaliteit, non-discriminatie en evenredigheid. De partijen zijn met name verplicht te zorgen voor het recht op een eerlijk proces overeenkomstig de normen van artikel 6 EVRM en voor toegang tot een doeltreffende voorziening in rechte in de vorm van een mogelijkheid om beslissingen waarbij tuchtmaatregelen worden opgelegd, aan te vechten voor een onafhankelijk en onpartijdig gerecht of tribunaal dat bij wet is ingesteld (lid 2).

- **Ondertekening en de tekst van de overeenkomst**

De tekst van het verdrag wordt samen met dit voorstel bij de Raad ingediend.

De tekst van het voorbehoud en de verklaringen wordt samen met dit voorstel ingediend.

Overeenkomstig de Verdragen is het aan de Commissie om te zorgen voor de ondertekening van het verdrag, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum.

2026/0344 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep met betrekking tot aangelegenheden die geen verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 46, artikel 53, lid 1, en artikel 62, in samenhang met artikel 218, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Het verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep (hierna "het verdrag" genoemd) is op 12 maart 2025 aangenomen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa en is op 13 mei 2025 in Luxemburg opengesteld voor ondertekening.

(2) Het verdrag heeft als doel de versterking van de bescherming van het beroep van advocaat en het recht om dit beroep onafhankelijk en zonder discriminatie, ongepaste belemmering of inmenging uit te oefenen, en zonder het slachtoffer te worden van aanvallen, bedreigingen, pesterijen of intimidatie. Het heeft betrekking op het recht op uitoefening van het beroep, de beroepsrechten, de vrijheid van meningsuiting, de beroepsdiscipline en specifieke beschermingsmaatregelen voor advocaten en hun beroepsverenigingen.

(3) Het verdrag is het eerste juridisch bindende internationale instrument over de bescherming van het beroep van advocaat en staat open voor ondertekening door de Unie en door landen buiten de lidstaten van de Raad van Europa.

(4) Het verdrag is volledig verenigbaar met het recht van de Unie en is in overeenstemming met de gemeenschappelijke waarden van de Unie die zijn vastgelegd in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU). Het bevordert met name de rechtsstaat en de grondrechten en stelt daarmee verband houdende belangrijke normen vast, onder meer op het gebied van de rechten van advocaten om hun beroep uit te oefenen.

(5) Sommige aspecten van de bepalingen inzake de beroepsrechten van advocaten en de bescherming van advocaten bij de uitoefening van hun beroep zijn reeds vastgelegd in instrumenten van afgeleid EU-recht. Het gaat onder meer om Richtlijn 77/249/EG van

de Raad[1] en de volgende richtlijnen van het Europees Parlement en de Raad: 98/5/EG[2] en 2006/123/EG[3].

(6) Op grond van artikel 17 van het verdrag staat het verdrag open voor ondertekening door de Unie. De Unie moet net zoals haar lidstaten partij worden bij het verdrag, aangezien de Unie en haar lidstaten bevoegdheden hebben op de gebieden die onder het verdrag vallen.

(7) De ondertekening van het verdrag door de Unie doet geen afbreuk aan de Unierechtelijke regels inzake de reikwijdte en de voorwaarden van het professionele verschoningsrecht in procedures voor de handhaving van het recht van de Unie, zoals bepaald in het recht van de Unie en met name is vastgesteld in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

(8) De Unie moet een aantal verklaringen afleggen en een voorbehoud maken om de volledige verenigbaarheid van het verdrag met het recht van de Unie te waarborgen. De Unie moet met name het toepassingsgebied van het verdrag specificeren door middel van verklaringen als bedoeld in de artikelen 19 en 20 van het verdrag. Deze verklaringen moeten worden aangevuld met een verklaring over de toepassing van artikel 6, lid 3, van het verdrag in procedures voor de handhaving van het recht van de Unie. De Unie moet ook gebruikmaken van de in artikel 21 van het verdrag geboden mogelijkheid om zich het recht voor te behouden artikel 6 van het verdrag in bepaalde situaties niet toe te passen.

(9) Daarom moet het verdrag namens de Unie worden ondertekend met betrekking tot aangelegenheden die geen verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken, moet het voorbehoud worden gemaakt en moeten de verklaringen worden afgelegd.

(10) De ondertekening van het verdrag met betrekking tot aangelegenheden die verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken is het voorwerp van een afzonderlijk besluit dat tegelijkertijd door de Raad wordt vastgesteld,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Hierbij wordt machtiging verleend voor de ondertekening namens de Unie van het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep met betrekking tot aangelegenheden die geen verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken, onder voorbehoud van de sluiting van dat verdrag met betrekking tot die aangelegenheden[4].

Artikel 2

---

1 Richtlijn 77/249/EEG van de Raad van 22 maart 1977 tot vergemakkelijking van de daadwerkelijke uitoefening door advocaten van het vrij verrichten van diensten (PB L 78 van 26.3.1977, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1977/249/oj).

2 Richtlijn 98/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 ter vergemakkelijking van de permanente uitoefening van het beroep van advocaat in een andere lidstaat dan die waar de beroepskwalificatie is verworven (PB L 77 van 14.3.1998, blz. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/5/oj).

3 Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PB L 376 van 27.12.2006, blz. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/123/oj).

4 De tekst van het verdrag wordt samen met het besluit betreffende de sluiting ervan bekendgemaakt.

Het voorbehoud en de verklaringen worden goedgekeurd[5].

[5] Het voorbehoud en de verklaringen zijn bekendgemaakt in PB L, […], ELI […].

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

FINANCIEEL EN DIGITAAL MEMORANDUM

INHOUDSOPGAVE

TOELICHTING .....**Error! Bookmark not defined.**

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL 1

• Motivering en doel van het voorstel..... 1

• Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein 2

• Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie..... 4

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID 4

• Materiële rechtsgrondslag 4

• Procedurele rechtsgrondslag 6

• Bevoegdheid van de Unie 7

• Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)..... 7

• Evenredigheid 7

• Keuze van het instrument..... 7

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING..... 7

• Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan..... 7

• Raadpleging van belanghebbenden..... 8

• Bijeenbrengen en gebruik van expertise 8

• Effectbeoordeling..... 8

• Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging 8

• Grondrechten..... 8

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING 8

5. OVERIGE ELEMENTEN 9

• Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende monitoring, evaluatie en rapportage. 9

• Toelichtende stukken (bij richtlijnen) 9

• Artikelsgewijze toelichting 9

• Ondertekening en de tekst van de overeenkomst..... 10

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF 2

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief..... 2

1.2. Betrokken beleidsterreinen..... 2

1.3. Doelstelling(en)..... 2

1.3.1. Algemene doelstelling(en) 2

1.3.2. Specifieke doelstelling(en)..... 2

1.3.3. Verwachte resultaten en gevolgen 2

1.3.4. Prestatie-indicatoren..... 3

1.4. Het voorstel/initiatief betreft: ... 3
1.5. Motivering van het voorstel/initiatief ... 3
1.5.1. Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief ... 3
1.5.2. Meerwaarde van het optreden van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder "toegevoegde waarde van de deelname van de EU" verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert boven op de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd. ... 3
1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan ... 4
1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten ... 4
1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking ... 5
1.6. Duur en financiële gevolgen van het voorstel/initiatief ... 7
1.7. Wijze(n) van uitvoering van de begroting ... 7
2. BEHEERSMAATREGELEN ... 8
2.1. Regels inzake monitoring en rapportage ... 8
2.2. Beheers- en controlesystemen ... 8
2.2.1. Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie ... 8
2.2.2. Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken ... 8
2.2.3. Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting). ... 8
2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden ... 9
3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF 10
3.1. Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven ... 10
3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten ... 12
3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten ... 12
3.2.1.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting ... 12
3.2.2. Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten ... 15
3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten ... 1
3.2.3.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting ... 1
3.2.4. Geraamde personeelsbehoeften ... 1
3.2.4.1. Gefinancierd uit goedgekeurde begroting ... 1

3.2.5. Overzicht van het geschatte effect op investeringen die met digitale technologie samenhangen 3
3.2.6. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader 4
3.2.7. Bijdragen van derden 4
3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten 4
4. DIGITALE DIMENSIES 5
4.1. Voorschriften met digitale relevantie 5
4.2. Data 5
4.3. Digitale oplossingen 5
4.4. Interoperabiliteitsbeoordeling 5
4.5. Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering 5

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening, namens de Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep met betrekking tot aangelegenheden die verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken // **EN** // Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening, namens de Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep met betrekking tot aangelegenheden die geen verband houden met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken

Opmerking: Deze twee voorstellen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden (zowel inhoudelijk als wat de gevolgen voor de begroting betreft) en daarom wordt voor beide voorstellen één financieel en digitaal memorandum ingediend, waarvan aan beide voorstellen een kopie wordt gehecht.

1.2. Betrokken beleidsterreinen

Justitie (justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken)

Interne markt — (vrij verkeer van personen, diensten en kapitaal)

1.3. Doelstelling(en)

1.3.1. Algemene doelstelling(en)

Het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep (hierna "het verdrag" genoemd) heeft tot doel advocaten en hun beroepsverenigingen te beschermen. Het is het eerste juridisch bindende internationale verdrag over de bescherming van het beroep van advocaat en staat open voor landen buiten de lidstaten van de Raad van Europa. Voor de Unie is het beschermen van advocaten tegen aanvallen cruciaal in het kader van de bescherming van de gemeenschappelijke EU-waarden eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren, overeenkomstig artikel 2 VEU. De doelstellingen van het verdrag kunnen derhalve worden geacht in overeenstemming te zijn met die van de Unie.

Sommige bij het verdrag vastgestelde normen zijn reeds vastgelegd in instrumenten van afgeleid EU-recht, waardoor het een gemengde overeenkomst is waarvoor de Unie en de lidstaten een gedeelde bevoegdheid hebben en die zowel de Unie als de lidstaten derhalve moeten ondertekenen en sluiten

1.3.2. Specifieke doelstelling(en)

Specifieke doelstelling nr.

(1) Het verdrag ondertekenen en door middel van toekomstige aanvullende voorstellen daartoe het verdrag sluiten.

1.3.3. Verwachte resultaten en gevolgen

Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben op de begunstigden/doelgroepen.

vaststelling van gemeenschappelijke minimumnormen voor de bescherming van advocaten en hun beroepsorganisaties in Europa;

beperking van de represailles en ongepaste inmenging in de vrije en onafhankelijke uitoefening van het beroep van advocaat en de beroepsorganisaties van advocaten;

versterking van de rechtsstaat in de deelnemende staten door de onbelemmerde uitoefening door advocaten van hun fundamentele rol in de rechtsstelsels van democratische samenlevingen te versterken.

1.3.4. Prestatie-indicatoren

Vermeld de indicatoren voor de monitoring van de voortgang en de beoordeling van de resultaten.

De Groep van deskundigen inzake de bescherming van het advocatenberoep (hierna "GRAVO" genoemd) houdt toezicht op de uitvoering van dit verdrag door de partijen, onder meer door indicatoren vast te stellen.

1.4. Het voorstel/initiatief betreft:

☒ een nieuwe actie

☐ een nieuwe actie na een proefproject/voorbereidende actie[1]

☐ de verlenging van een bestaande actie

☐ de samenvoeging of ombuiging van een of meer acties naar een andere/een nieuwe actie

1.5. Motivering van het voorstel/initiatief

1.5.1. Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief

Aangezien uit de beoordeling van het verdrag door de Commissie is gebleken dat de Unie exclusieve externe bevoegdheid heeft voor bepaalde aangelegenheden die onder het verdrag vallen, moet de Unie het verdrag samen met haar lidstaten ondertekenen en sluiten. Daartoe moeten uit hoofde van artikel 218, leden 5 en 6, besluiten van de Raad worden vastgesteld. Het besluit betreffende de ondertekening en sluiting van het verdrag moet zo spoedig mogelijk worden vastgesteld, aangezien de lidstaten de procedure voor de bekrachtiging van het verdrag niet zelf kunnen afronden voordat de Unie haar besluit betreffende de sluiting van het verdrag heeft vastgesteld. Dit vertraagt de inwerkingtreding van het verdrag.

Voorts moet op grond van artikel 218, lid 9, VWEU een besluit worden vastgesteld waarin het standpunt wordt uiteengezet dat namens de Unie in het Comité van Ministers van de Raad van Europa moet worden ingenomen over de methode voor de berekening van de financiële bijdrage van de Unie aan het verdrag overeenkomstig de vereisten van artikel 18, lid 3, van het verdrag.

1.5.2. Meerwaarde van het optreden van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder "toegevoegde waarde van de deelname van de EU" verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert boven op de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd.

Redenen voor optreden op EU-niveau (ex ante)

[1] In de zin van artikel 58, lid 2, punt a) of b), van het Financieel Reglement.

De aanvallen op advocaten en hun beroepsorganisaties nemen gestaag toe en vormen een bedreiging voor onze democratieën. Dit wordt al geruime tijd erkend door de Unie, de Raad van Europa en niet-gouvernementele belanghebbenden, met name ordes van advocaten. Tot het verdrag bestond er echter geen gericht rechtsinstrument op EU- of Europees niveau om deze kwestie op alomvattende wijze aan te pakken. De sluiting van het Verdrag tot bescherming van het advocatenberoep is daarom een belangrijke stap in de richting van een betere bescherming van advocaten en daarmee van de rechtsstaat en de integriteit van onze Europese democratieën.

Verwachte toegevoegde waarde van de EU (ex-post)

Het versterken van de bescherming tegen aanvallen en ongepaste inmenging voor advocaten en hun beroepsorganisaties zal naar verwachting de rechtsstaat en daarmee de integriteit van onze Europese democratieën versterken. Het kan ook bijdragen tot een betere uitvoering van het huidige rechtskader van de EU met betrekking tot de reglementering van het beroep van advocaat en de beroepsrechten van advocaten, dat als gevolg van het grote aantal betrokken beleidsterreinen nogal versnipperd is en qua reikwijdte en gedetailleerdheid niet vergelijkbaar is met het verdrag.

1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan

Niet van toepassing.

1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten

Het voorstel is verenigbaar met het huidige meerjarig financieel kader voor de periode 2021-2027 en met het voor die periode vastgestelde programma Justitie. Het voorstel is ook verenigbaar met het voorstel van de Commissie voor het volgende meerjarig financieel kader voor 2028-2034 en met het voorgestelde programma Justitie voor dezelfde periode.

Het huidige programma Justitie ondersteunt de justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken, justitiële opleiding en toegang tot de rechter. Het voorgestelde programma Justitie zal deze doelstellingen blijven nastreven en tegelijkertijd meer nadruk leggen op de digitalisering van justitie.

Het initiatief zal naar verwachting synergieën tot stand brengen met de huidige en voorgestelde programma's inzake justitie, met name wat betreft de bevordering van de rechtsstaat, de onafhankelijkheid en doeltreffende werking van rechtsstelsels, de bescherming van advocaten bij de uitoefening van hun beroepsactiviteiten en daadwerkelijke toegang tot de rechter.

Voor de Unie is het beschermen van advocaten tegen aanvallen en ongepaste inmenging in de uitoefening van hun beroep cruciaal in het kader van de bescherming van de gemeenschappelijke EU-waarden eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren, overeenkomstig artikel 2 VEU. De doelstellingen van het verdrag kunnen derhalve worden geacht in overeenstemming te zijn met die van de Unie. Sommige normen van het verdrag zijn reeds vastgelegd in instrumenten van afgeleid EU-recht op het gebied van justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken en het vrije verkeer van personen, diensten en kapitaal.

1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking

Artikel 18, lid 3, van het verdrag bepaalt: "Een partij die geen lidstaat van de Raad van Europa is, draagt bij aan de financiering van de activiteiten van GRAVO en het Comité van de Partijen, op een door het Comité van Ministers vastgestelde wijze". Dit geldt voor de Unie. In het toelichtend verslag bij het verdrag wordt in beginsel aangegeven dat Resolutie CM/Res (2022)6 van het Comité van Ministers betreffende de financiële regelingen voor de deelname van de Europese Unie en derde landen aan de follow-upmechanismen van de verdragen van de Raad van Europa van toepassing zou zijn om de kosten te dekken die de toetreding van de Europese Unie voor de organisatie met zich mee zou brengen, met name met betrekking tot het follow-upmechanisme.

De Commissie verzet zich tegen de toepassing van de in de resolutie van 2022 uiteengezette methode voor de berekening van de bijdrage van de Unie, aangezien daarin geen rekening wordt gehouden met het feit dat de Unie samen met haar lidstaten tot het verdrag toetreedt. Daarom wordt een verklaring voorgesteld, die als bijlage bij de voorstellen inzake ondertekening en sluiting wordt gevoegd, over de wijze waarop de Unie artikel 18, lid 3, van het verdrag interpreteert. In deze verklaring staat dat de Unie ervan uitgaat dat haar bijdrage aan de financiering van de activiteiten van GRAVO en het Comité van de Partijen zal worden vastgesteld door het Comité van Ministers, na een overeenkomst met de Unie over de berekening van die bijdrage, rekening houdend met het feit dat de Unie samen met haar lidstaten tot het verdrag toetreedt.

De Commissie dient overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU een voorstel in voor een besluit van de Raad tot vaststelling van het standpunt dat de lidstaten namens de Unie in het Comité van Ministers moeten innemen wanneer een besluit wordt genomen over de methode voor de berekening van de financiële bijdrage van de Unie. Onverminderd de aanpak van de Unie met betrekking tot de financiering van andere instrumenten van de Raad van Europa, stelt de Commissie voor dezelfde berekeningsmethode te gebruiken als die welke bij briefwisseling is overeengekomen in het geval van het Verdrag van Istanbul.

Voor de toepassing van het Verdrag van Istanbul is gekozen voor een aanpak waarbij de Unie een bijdrage levert die gelijk is aan die van een belangrijke bijdrager. Voor de berekening van dat bedrag is de Europese Unie overeengekomen dat de kosten van het verdrag als volgt worden gedefinieerd:

a. de begrotingkosten van het verdrag, d.w.z. de kosten die rechtstreeks verband houden met het Verdrag van Luxemburg (zonder algemene beheersuitgaven) (A)

b. toevoeging van administratieve kosten ten belope van 27 % van de begrotingskosten. (B) = 27 %*A.

Voorts werd verduidelijkt dat de financiële bijdrage van de Europese Unie niet in aanmerking mag worden genomen voor de berekening van de in punt A) bedoelde begrotingskosten.

Zodra het besluit tot vaststelling van het standpunt van de Unie over de methode voor de berekening van de financiële bijdrage van de Unie is vastgesteld, wordt voorgesteld dit door middel van een briefwisseling mee te delen aan het secretariaat van de Raad van Europa en hun bevestiging te ontvangen dat zij instemmen met de door de Unie voorgestelde berekeningsmethode. Dit moet worden gevolgd door een

besluit van het Comité van Ministers om af te wijken van de toepassing van de resolutie van 2022, waarin de lidstaten stemmen overeenkomstig het gemeenschappelijk standpunt dat is vastgesteld in het daartoe vastgestelde besluit van de Raad.

Zonder formele bevestiging van de berekeningsmethode voor de bijdrage van de Unie en zonder betrouwbare cijfers voor de kosten die door het verdrag zullen worden gegenereerd (het verdrag is nog niet in werking getreden en de kosten hangen onder meer af van het aantal deelnemende staten), is het op dit moment niet mogelijk de exacte kosten voor de begroting van de Unie te voorspellen. De Raad van Europa heeft ons echter informeel de volgende ramingen van de potentiële kosten voor de periode 2028-2031 verstrekt:

Jaar:	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Totaal geraamde directe kosten (€K)	305,7	311,8	592,7	604,6
Indirecte kosten 27 %	82,5	84,2	160,0	163,2
Algemene basis voor de EU-bijdrage (€K)	388,2	396,0	752,8	767,8
EU-bijdrage (€K):	49,5	50,5	96,1	98,0

Bij de bovenstaande berekeningen zijn de volgende veronderstellingen gehanteerd:

- inwerkingtreding van het verdrag in 2028 (8 ratificaties, waaronder 6 lidstaten) en een toename van het aantal ratificaties (maar minder dan 25) in de loop van de periode;
- Personeel: 2 (1A, 1B) in 2028-2029, oplopend tot 4 (2A, 2B) in 2030-2031;
- Drie vergaderingen per jaar (twee van het toezichtmechanisme (GRAVO — acht leden) en één van het Comité van de Partijen);
- toegepaste inflatie van 2 % per jaar;
- GRAVO stelt haar eigen reglement van orde vast; er wordt van uitgegaan dat de verzamelde informatie toereikend is en er tijdens deze periode geen of zeer beperkte bezoeken zouden zijn.

Het toegepaste bijdragepercentage is dat van de belangrijkste contribuanten voor 2026 (12,7607 %). Dit percentage zal elk jaar worden geactualiseerd overeenkomstig Resolutie (94)31 over de methode voor de berekening van de tabellen van de bijdragen van de lidstaten aan de begrotingen van de Raad van Europa. Indien de groei van het aantal bekrachtigingen in de loop van de periode lager is, kunnen de kosten voor 2030-2031 worden verlaagd (en verhoogd indien er meer bekrachtigingen zijn, hoewel dit minder waarschijnlijk is).

1.6. Duur en financiële gevolgen van het voorstel/initiatief

☐ **beperkte geldigheidsduur**

– ☐ van kracht vanaf [DD/MM]JJJJ tot en met [DD/MM]JJJJ

– ☐ financiële gevolgen vanaf JJJJ tot en met JJJJ voor vastleggingskredieten en vanaf JJJJ tot en met JJJJ voor betalingskredieten.

☒ **onbeperkte geldigheidsduur**

– uitvoering met een opstartperiode vanaf YYYY tot en met YYYY,

– gevolgd door een volledige uitvoering.

1.7. Wijze(n) van uitvoering van de begroting[2]

☒ **Direct beheer** door de Commissie

– ☒ door haar diensten, waaronder het personeel in de delegaties van de Unie;

– ☐ door de uitvoerende agentschappen

☐ **Gedeeld beheer** met de lidstaten

☐ **Indirect beheer** door begrotingsuitvoeringstaken toe te vertrouwen aan:

– ☐ derde landen of de door hen aangewezen organen

– ☐ internationale organisaties en hun agentschappen (geef aan welke)

– ☐ de Europese Investeringsbank en het Europees Investeringsfonds

– ☐ de in de artikelen 70 en 71 van het Financieel Reglement bedoelde organen

– ☐ overheidsinstanties

– ☐ organen met een openbare dienstverleningstaak, voor zover zij zijn voorzien van voldoende financiële garanties

– ☐ privaatrechtelijke organen van een lidstaat, waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die zijn voorzien van voldoende financiële garanties

– ☐ organen waaraan of personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid in het kader van titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling

– ☐ in een lidstaat gevestigde organen die onder het privaatrecht van een lidstaat of onder het Unierecht vallen en die in aanmerking komen om overeenkomstig sectorspecifieke regelgeving te worden belast met de uitvoering van middelen van de Unie of begrotingsgaranties, voor zover dergelijke organen onder zeggenschap staan van overheidsinstanties of privaatrechtelijke organen met een openbaredienstverleningstaak, en beschikken over voldoende financiële garanties in de vorm van hoofdelijke aansprakelijkheid van de controlerende organen of gelijkwaardige financiële garanties, die voor elke actie beperkt kunnen blijven tot het maximumbedrag van de steun van de Unie.

---

[2] Nadere gegevens over de wijzen van uitvoering van de begroting en verwijzingen naar het Financieel Reglement zijn beschikbaar op BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake monitoring en rapportage

Zodra het verdrag voor de Unie in werking treedt, zal de Unie worden verzocht een financiële bijdrage te leveren. De termijn waarbinnen de Unie haar eerste bijdrage moet betalen, gaat in op de datum waarop dit verzoek om een bijdrage wordt gedaan. Een derde van het bedrag moet binnen twee maanden na die datum worden overgemaakt en de rest binnen zes maanden.

Alle volgende bijdragen worden per jaar berekend en betaald.

2.2. Beheers- en controlesystemen

2.2.1. Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie

De methode voor de berekening van het bedrag van de financiële bijdrage van de Unie waarop het voorstel betrekking heeft, is, zoals hierboven uiteengezet, gebaseerd op de aanpak die wordt gevolgd met betrekking tot de bijdrage van de Unie aan de financiële kosten die voortvloeien uit het Verdrag van Istanbul van de Raad van Europa.

Deze berekeningsmethode (de methode van Istanbul) wordt passender geacht dan die van Resolutie CM/Res (2022) 6 van het Comité van Ministers betreffende de financiële regelingen voor de deelname van de Europese Unie en derde landen aan de follow-upmechanismen van de verdragen van de Raad van Europa, aangezien deze laatste geen rekening houdt met het feit dat de Unie het verdrag sluit samen met haar lidstaten, die als leden van de Raad van Europa reeds bijdragen aan zijn algemene begroting waaruit de kosten van het verdrag in de eerste plaats worden gedekt.

De methode van Istanbul houdt in dat de Unie een bijdrage moet betalen die gelijk is aan die van een belangrijke bijdrager. Voor 2026 is hiervoor een percentage van 12,7607 % aangegeven. Zoals hierboven uiteengezet zal dit percentage elk jaar worden geactualiseerd overeenkomstig Resolutie (94)31 over de methode voor de berekening van de tabellen van de bijdragen van de lidstaten aan de begrotingen van de Raad van Europa.

2.2.2. Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken

Niet van toepassing.

2.2.3. Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting).

Dit besluit is niet van invloed op de kosteneffectiviteit van de bestaande controles door de Commissie.

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

Wat de Commissie betreft, zullen de voor dit besluit benodigde kredieten worden gedekt door de bestaande fraudepreventie-, controle- en auditmaatregelen die van toepassing zijn op de Commissie. De Raad van Europa zal zijn eigen regels en procedures toepassen om fraude en onregelmatigheden te voorkomen.

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

De geraamde gevolgen voor de uitgaven en het personeelsbestand voor 2028 en daarna worden louter ter illustratie verstrekt en lopen niet vooruit op het volgende meerjarig financieel kader. De financieringsbron en de omvang van de financiële vastlegging van de Unie voor de periode na 2027 blijven afhankelijk van het resultaat van de interinstitutionele onderhandelingen over het MFK 2028-2034 en zullen daarna worden vastgesteld via de jaarlijkse begrotingsprocedure. Alle kredieten en personeelstoewijzingen vanaf 2028 zijn indicatief.

3.1. Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven

- Bestaande begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NGK[1].	van EVA-landen[2]	van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten[3]	van andere derde landen	andere bestemmingsontvangsten
2	Ondersteuning van het programma Justitie	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE
	[XX.YY.YY.YY]	GK/NGK.	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE
	[XX.YY.YY.YY]	GK/NGK.	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE

- Te creëren nieuwe begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NGK.	van EVA-landen	van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten	van andere derde landen	andere bestemmingsontvangsten
	[XX.YY.YY.YY]	GK/NGK.	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE

1 GK = gesplitste kredieten/NGK = niet-gesplitste kredieten.
2 EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.
3 Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, potentiële kandidaten van de Westelijke Balkan.

	[XX.YY.YY.YY]	GK/NGK.	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE
	[XX.YY.YY.YY]	GK/NGK.	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE

3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten

3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten

– ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig

– ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.1.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

in miljoen EUR (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Nummer	2

DG JUST			Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**[1]	Jaar **2033**[2]	Jaar **2034**[3]	**TOTAAL MFK 2028-2034**
Beleidskredieten										
Ondersteuning van het programma Justitie	Vastleggingen	(1a)	0,050	0,051	0,096	0,098	0,098	0,098	0,098	**0,589**
	Betalingen	(2a)	0,050	0,051	0,096	0,098	0,098	0,098	0,098	**0,589**
Begrotingsonderdeel	Vastleggingen	(1b)								**0**
	Betalingen	(2b)								**0**
Uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten[4]										
Begrotingsonderdeel		(3)								**0**

1 We ontvingen alleen een prognose van de Raad van Europa voor het waarschijnlijke bedrag van de bijdrage van de Unie (op basis van de berekeningsmethode van Istanbul) voor de jaren 2028-2031. Verwacht mag echter worden dat de bijdrage na 2031 over het algemeen zal dalen, aangezien het aantal partijen en de daarmee samenhangende kosten voor het toezicht op de uitvoering van het verdrag na 2031 waarschijnlijk niet aanzienlijk zullen toenemen.

2 Ibid.

3 Ibid.

4 Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek onder contract, eigen onderzoek.

TOTAAL kredieten	Vastleggingen	=1a+1b+3	**0,050**	**0,051**	**0,096**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,589**
voor DG JUST	Betalingen	=2a+2b+3	**0,050**	**0,051**	**0,096**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,589**

			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	**TOTAAL MFK 2028-2034**
			2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)	0,050	0,051	0,096	0,098	0,098	0,098	0,098	**0,589**
	Betalingen	(5)	0,050	0,051	0,096	0,098	0,098	0,098	0,098	**0,589**
TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 2 van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	=4+6	**0,050**	**0,051**	**0,096**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,589**
	Betalingen	=5+6	**0,050**	**0,051**	**0,096**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,098**	**0,589**

De geraamde gevolgen voor de uitgaven voor 2028 en daarna worden louter ter illustratie verstrekt en lopen niet vooruit op het volgende meerjarig financieel kader. De financieringsbron en de omvang van de financiële vastlegging van de Unie voor de periode na 2027 blijven afhankelijk van het resultaat van de interinstitutionele onderhandelingen over het MFK 2028-2034 en zullen daarna worden vastgesteld via de jaarlijkse begrotingsprocedure en het stuurmechanisme.

De geraamde gevolgen voor de uitgaven en het personeelsbestand hebben niet alleen betrekking op dit voorstel, maar ook op het "Voorstel voor een BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de ondertekening, namens de Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep, met betrekking tot aangelegenheden **die verband houden** met justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken". Dit wordt verklaard door het feit dat de uitvoering van deze twee voorstellen onlosmakelijk met elkaar verbonden is (met gedeelde acties en middelen). De splitsing in twee voorstellen wordt gerechtvaardigd door verschillende rechtsgrondslagen (zie de toelichting), die verschillende wetgevingsprocedures volgen en dus niet in één voorstel kunnen worden gecombineerd.

Rubriek van het meerjarig financieel kader		4	"Administratieve uitgaven"[5]							
DG: JUST			Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
• Personele middelen			0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	**1,358**
• Andere administratieve uitgaven			0,003	0,003	0,003	0,003	0,003	0,003	0,003	**0,021**
TOTAAL DG JUST	**0,197**		**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**1,379**	**1,358**

TOTAAL kredieten voor RUBRIEK 4 van het meerjarig financieel kader	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**0,197**	**1,379**

in miljoen EUR (tot op drie decimalen)

		Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 4	Vastleggingen	**0,247**	**0,248**	**0,293**	**0,295**	**0,295**	**0,295**	**0,295**	**1,968**
van het meerjarig financieel kader	Betalingen	**0,247**	**0,248**	**0,293**	**0,295**	**0,295**	**0,295**	**0,295**	**1,968**

[5] De nodige kredieten dienen te worden bepaald met behulp van de jaarcijfers van de gemiddelde kosten die op de betreffende website van BUDGpedia beschikbaar zijn.

3.2.2. Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten

Vastleggingskredieten, in miljoen euro (tot op drie decimalen)

Vermeld doelstellingen en outputs ⇩			Jaar **2028**		Jaar **2029**		Jaar **2030**		Jaar **2031**		Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)						**TOTAAL**	
			OUTPUTS															
	Soort[6]	Gemiddelde kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Totaal aantal	Totale kosten
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 1[7]…																		
- Output																		
- Output																		
- Output																		
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1																		
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 2…																		
- Output																		
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 2																		
TOTAAL																		

6 Outputs zijn de te verstrekken producten en diensten (bv. aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, aantal km aangelegde wegen enz.).

7 Zoals beschreven in punt 1.3.2. “Specifieke doelstelling(en)”

3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten

– ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig

– ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.3.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

GOEDGEKEURDE KREDIETEN	Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL 2028-2034**
RUBRIEK 4								
Personele middelen	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	**1,358**
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Subtotaal RUBRIEK 4	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**1,358**
Buiten RUBRIEK 4								
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Subtotaal buiten RUBRIEK 4	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
TOTAAL	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**0,194**	**1,358**

De benodigde kredieten voor personeel en andere administratieve uitgaven zullen worden gefinancierd uit de kredieten van het DG die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of binnen het DG zijn herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

De geraamde gevolgen voor de uitgaven en het personeelsbestand voor 2028 en daarna worden louter ter illustratie verstrekt en lopen niet vooruit op het volgende meerjarig financieel kader. De financieringsbron en de omvang van de financiële vastlegging van de Unie voor de periode na 2027 blijven afhankelijk van het resultaat van de interinstitutionele onderhandelingen over het MFK 2028-2034 en zullen daarna worden vastgesteld via de jaarlijkse begrotingsprocedure. Alle kredieten en personeelstoewijzingen vanaf 2028 zijn indicatief.

3.2.4. Geraamde personeelsbehoeften

– ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig

– ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven.

3.2.4.1. Gefinancierd uit goedgekeurde begroting

Raming in voltijdsequivalenten (vte's)[1]

GOEDGEKEURDE KREDIETEN	Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**
• Posten in de personeelsformatie (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)							

[1] Geef onder de tabel aan hoeveel vte's binnen het aangegeven aantal reeds aan het beheer van de actie zijn toegewezen en/of binnen uw DG kunnen worden herverdeeld en wat uw nettobehoeften zijn.

20 01 02 01 (zetel en vertegenwoordigingen van de Commissie)		1	1	1	1	1	1	1
20 01 02 03 (EU-delegaties)		0	0	0	0	0	0	0
(Onderzoek onder contract)		0	0	0	0	0	0	0
(Eigen onderzoek)		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te specificeren)		0	0	0	0	0	0	0
• Extern personeel (in vte's)								
20 02 01 (AC, END van de "totale financiële middelen")		0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END en JPD in de EU-delegaties)		0	0	0	0	0	0	0
Admin. Ondersteuning	• hoofdkantoor	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]	• EU-delegaties	0	0	0	0	0	0	0
(AC, END — onderzoek onder contract)		0	0	0	0	0	0	0
(AC, END — eigen onderzoek)		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) – rubriek 4		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) – buiten rubriek 4		0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL		1	1	1	1	1	1	1

Aantal personeelsleden dat nodig is voor de uitvoering van het voorstel (in vte's):

Commissie:

	Uit te voeren door bestaand personeel van de diensten van de Commissie	**Uitzonderlijk aanvullend personeel***		
		Te financieren uit rubriek 4 of onderzoek	**Te financieren uit BA-onderdeel**	**Te financieren uit vergoedingen**
Personeelsformatieposten	1 VTE (AD-posten) — uit de herschikkingspool van de Commissie.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Extern personeel (AC, END, INT)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Beschrijving van de uit te voeren taken door:

Ambtenaren en tijdelijk	**Commissie**

personeel	Voor de uitvoering van het voorstel is **1 VTE** bij **DG JUST** (juridisch medewerker) nodig om onder meer: (1) het standpunt te coördineren dat namens de Unie moet worden ingenomen in het Comité van de Partijen bij het verdrag over besluiten van dat comité en in het Comité van Ministers van de Raad van Europa met betrekking tot besluiten in verband met het verdrag; (2) namens de Unie deel te nemen aan de vergaderingen van de Comité van de Partijen; (3) deel te nemen aan de toezichtsexercitie voor de uitvoering van het verdrag. De ervaring met andere instrumenten van de Raad van Europa die door de Unie zijn bekrachtigd (zoals het Verdrag van Istanbul), leert dat de werklast kan oplopen tot 1 VTE. Momenteel kan DG JUST de benodigde 1 VTE juridisch medewerker niet dekken met bestaande middelen. De behoefte kan niet volledig worden opgevangen door interne herschikking binnen DG JUST, gezien de bestaande werklast in verband met de uitvoering van wettelijk opgelegde en prioritaire dossiers. Een verdere herschikking zou de tijdige uitvoering in gevaar brengen van politiek gevoelige en prioritaire initiatieven (bv. in verband met de oorlog in Oekraïne, de verdediging van de democratie en het concurrentievermogen) die worden voorgesteld voor opname in het volgende werkprogramma van de Commissie. Het zou ook de huidige prioriteiten, zoals het opvoeren van de handhavingsinspanningen voor het JUST-acquis, in gevaar brengen.
Extern personeel	N.v.t.

De geraamde gevolgen voor de uitgaven en het personeelsbestand voor 2028 en daarna worden louter ter illustratie verstrekt en lopen niet vooruit op het volgende meerjarig financieel kader. De financieringsbron en de omvang van de financiële vastlegging van de Unie voor de periode na 2027 blijven afhankelijk van het resultaat van de interinstitutionele onderhandelingen over het MFK 2028-2034 en zullen daarna worden vastgesteld via de jaarlijkse begrotingsprocedure. Alle kredieten en personeelstoewijzingen vanaf 2028 zijn indicatief.

3.2.5. Overzicht van het geschatte effect op investeringen die met digitale technologie samenhangen

TOTAAL Digitale en IT-kredieten	Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
RUBRIEK 4								
IT-uitgaven (algemeen)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Subtotaal RUBRIEK 4	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Buiten RUBRIEK 4								
IT-beleidsuitgaven inzake operationele programma's	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Subtotaal buiten RUBRIEK 4	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TOTAAL	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.6. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader

Het voorstel/initiatief:

– ☒ kan volledig worden gefinancierd door middel van herschikking binnen de relevante rubriek van het meerjarig financieel kader (MFK)

– ☐ vereist een beroep op de niet-toegewezen marge in de desbetreffende rubriek van het MFK en/of op de speciale instrumenten zoals vastgesteld in de MFK-verordening

– ☐ vereist een herziening van het MFK.

3.2.7. Bijdragen van derden

Het voorstel/initiatief:

– ☒ voorziet niet in medefinanciering door derden

– ☐ voorziet in medefinanciering door derden, zoals hieronder wordt geraamd:

Kredieten in miljoen EUR (tot op drie decimalen)

	Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	Totaal
Medefinancieringsbron								
TOTAAL medegefinancierde kredieten								

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

– ☒ Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten

– ☐ Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen

  – ☐ voor de eigen middelen

  – ☐ voor de overige inkomsten

  – ☐ geef aan of de ontvangsten worden toegewezen aan de begrotingsonderdelen voor uitgaven

in miljoen EUR (tot op drie decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten:	Voor het lopende begrotingsjaar beschikbare kredieten	Gevolgen van het voorstel/initiatief[2]						
		Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**
Artikel …….								

Vermeld voor de toegewezen ontvangsten de betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven.

Andere opmerkingen (bv. over de methode/formule voor de berekening van de gevolgen voor de ontvangsten of andere informatie).

4. DIGITALE DIMENSIES

4.1. Voorschriften met digitale relevantie

Niet van toepassing.

4.2. Data

Niet van toepassing.

4.3. Digitale oplossingen

Niet van toepassing.

4.4. Interoperabiliteitsbeoordeling

Niet van toepassing.

4.5. Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering

Niet van toepassing.

[2] Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 10 % aan inningskosten, zoals voorgesteld in COM(2025) 574.